

Павленко В. О.,

здобувач вищої освіти ступеня «бакалавр», гр. ПІ-242

Науковий керівник – **Акименко О. Ю.**, д.е.н., професор

Національний університет «Чернігівська політехніка»,

(м. Чернігів, Україна)

НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ЗМІЦНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОСТІ УЧНЯ ЧИ ДЕГРАДАЦІЯ СИСТЕМИ ОСВІТИ

Теза присвячена дослідженню реформи української системи освіти. Даний текст аналізує зміни, які були впроваджені відповідно до плану Нової української школи. Відповідно до цього аналізуються висновки експертів та учасників освітнього процесу.

Ключові слова: *нова українська школа (далі НУШ), система освіти, інтерактивність, реформування, покращення, погіршення, освітній процес, заклади освіти.*

Дослідження даної тематики має неабияке значення, адже поняття Нової української школи та й даної реформи відносно нові. Дана тематика досі не отримала гідного наукового аналізу, тому висловлення думки на основі аналізу наявних в інформаційному просторі висловлювань є доречним.

Як і у більшості країн, в Україні до недавнього часу спостерігалася тенденція радянської системи освіти. Даний підхід значною мірою відрізняється від сучасних європейських стандартів, тому реформування освітнього процесу стало актуальним завданням для держави.

Відповідна реформа та концепція НУШ базується на конституційному праві на освіту (стаття 53 Конституції України) і реалізується через законодавство, зокрема через Закон України «Про освіту» 2017 року, який детально регламентує нові стандарти і принципи освіти в Україні [1]. НУШ запроваджена в Україні з метою адаптації навчального процесу до вимог сучасного світу. Головні цілі реформи включають зміну підходів до навчання відмову від застарілих методів навчання і впровадження на противагу їм інтерактивних та практичних, розвиток критичного мислення та творчості орієнтацію на індивідуальний розвиток. Відповідно до задуму НУШ намагається враховувати індивідуальні особливості кожного учня та розвивати його потенціал. Зміна підходу до оцінювання. Реформа передбачає перегляд системи оцінювання з метою зниження навантаження на учнів та стимулювання їхньої навчальної активності [2].

Зазначений підхід здається дуже структурованим та адаптованим до сучасного світу, однак він викликав значну кількість дискусій серед українських експертів та освітніх працівників. Принципи НУШ поділили людей на тих, хто

підтримує реформу, та тих, хто її критикує. Тож для оцінки даного явища необхідно розглянути кожну думку.

Якщо брати до уваги переваги, то дійсно покращення освітнього процесу зможуть відвести Україну від радянських тенденцій. Перш за все НУШ передбачає дитиноцентризм в освіті та «педагогіку партнерства». Дитиноцентризм – максимальне наближення навчання і виховання кожної дитини до її сутності, здібностей та особливостей. Гренвілл Стенлі Холл – американський психолог - наголошував, що «не діти існують для школи, а школа для дітей». Одним із напрямків оптимізації навчального процесу є його спрямування на демократизацію взаємовідносин викладача та учня, що відображається в нових підходах до навчання: створенні сприятливої атмосфери співробітництва, зниженні монологічного викладу матеріалу і переходу до спілкування з учнями в ході навчального процесу, впровадження в навчальний процес активних методів навчання. «Педагогіка партнерства» є один із факторів ефективної взаємодії учасників освітнього процесу. Таким чином реформа передбачає перехід від ієрархічних взаємин між здобувачем та викладачем до рівноправного діалогу, побудованого на взаємоповазі, бажанні пізнання інформації та отримання знань [3].

До того ж, реформа передбачає впровадження інтерактивних методів освіти: заохочення здобувачів до проєктів та різноманітних заходів, групові роботи та дискусії замість стандартного викладу матеріалу, комбіноване викладання предметів з практичними прикладами [2, 3].

Крім того, запроваджується диджиталізація навчання: забезпечення закладів освіти цифровими дошками та сучасним обладнанням.

Якщо підбити підсумки, то на перший погляд можна сказати, що реформа несе лише плюси до системи освіти, однак критика експертів говорить про інше.

У нещодавньому інтерв'ю Доктор наук Юрій Царенко зазначав, що відповідно до даної реформи 12-річна система шкільної освіти штучно затримує учнів у школах, при цьому даючи їм знання, які у подальшому житті будуть використані з дуже малою ймовірністю. До того ж, він зазначає, що відповідно до концепції НУШ потрібні базові навички здобувачі отримують надто пізно, а складну для їх віку інформацію надто рано [4]. На доведення цього вислову, якщо звернути увагу на нові підручники, то можна помітити, що новою шкільною програмою передбачено викладати здобувачам сьомого класу той матеріал, який дореформенна програма передбачала для 11 класу. Підтверджують це і опитування серед батьків, які також зазначають, що шкільна програма надто перевантажена [5].

До того ж, викликом для модернізації є те, що більшість шкіл, а особливо у сільській місцевості та невеликих населених пунктах, не була готова до реформ

[5]. До прикладу, станом на 2021 рік (час, коли реформа вже пройшла експериментальний період) навчальні заклади Сновських ліцеїв №1-3 не отримали друкованих підручників, методичних матеріалів та обладнання для викладання. Крім того, більшість вчителів, які викладали за дореформеною системою, не отримали достатнього рівня кваліфікації, передбаченого реформою [5].

Те ж стосується і нової системи оцінювання. На даний час вона передбачає оцінку не лише за числовою шкалою, вона передбачає й аналітичний моніторинг знань та прогресу здобувача з різних компетентностей. Однак через те, що даній схемі не було приділено гідної уваги, більшість здобувачів і батьків не змогли сприйняти відповідне впровадження.

Якщо ж підбити підсумки, то варто все ж звернути увагу на плюси реформи, як способу модернізації освіти. Однак НУШ все ще має перед собою багато викликів, які необхідно подолати переглядом даного плану та впровадженням змін паралельно до підготовки самих закладів освіти та освітнього персоналу. Проблемою України є те, що реформування проходить на низькому стартовому рівні підготовки. Однак задумана система освіти, очевидно має перспективи на майбутнє.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
2. AISU. Нова українська школа. URL: <https://aisu.school/nova-ukrainska-shkola/>
3. Дитиноцентризм у НУШ. URL: <https://naurok.com.ua/ditinocentrizm-u-nush-386002.html>
4. Царенко Ю.. Інтерв'ю для медіаагенції "Останній Бастіон"; - 2023 р. URL: https://bastion.tv/suchasna-sistema-osviti-ukrayini-girsha-za-sovyecku_n52537
5. Гончарова Є.. Нова українська школа. Забута реформа. URL: <https://tyzhden.ua/nova-ukrainska-shkola-zabuta-reforma/>

The thesis is devoted to the study of the reform of the Ukrainian education system. This text analyzes the changes that were implemented in accordance with the plan of the New Ukrainian School. The conclusions of experts and participants in the educational process are analyzed in this regard.

Keywords: *new Ukrainian school (hereinafter referred to as NUS), education system, interactivity, reform, improvement, deterioration, educational process, educational institutions.*

victory_pavlenko

